

METODA ZA OBUKU EKONOMIJE, MANAGEMENTA I RAČUNOVODSTVA^{© pat.}

Dr. sc. Milan Juranović

Uvod

"**Permanentna bilanca poslovanja – najdjelotvorniji instrument managementa**" teza je koju je inovator obranio svojom doktorskom disertacijom na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1994. godine. Ta je disertacija jednoglasno prihvaćena od znanstveno-nastavnog Vijeća, koje je, dokazalo se dalekovidnim, ocijenilo tezu kao "*teoretski i pragmatički doprinos ne samo gospodarstvu, posebice računovodstvu, nego i informatici, managementu i financijskoj teoriji, i to u svjetskim okvirima.*"¹ Ovih je dana takovo razmišljanje postalo posebno aktualno za poslovni svijet iz dva razloga:

- Njen je autor daljnjim istraživanjima uspio ishoditi američki patent za novi način obučavanja računovodstva i ekonomije;
- Uzdrmano je povjerenje investitora u tradicionalne financijske izvještaje, što zahtjeva suštinske promjene u monitoringu poslovne i ekonomske igre.² To bi moglo potaknuti široku primjenu patentirane metode, pa time i potražnju za **hrvatskim intelektualnim kapitalom**.

Postupak patentiranja

Dr. Milan Juranović obrazlaže suštinu argumenata koji su uvjerali američke stručnjake (examinere) da se tu radi o **otkriću** koje unapređuje ekonomsku pedagogiju i zbilju istovremeno. Evo nekoliko činjenica na kojima se temelji dobiveno priznanje:

1. Fakulteti i ekonomske škole ne posjeduju metodu kojom bi se simulirala cjelovita korporacija (uživo i na komjutoru) **sa svim standardiziranim transakcijama**. Studenti su prepušteni praksi (često kaotičnoj) da dopune segmentirane teorije koje su naučili. To dovodi do "asimetrije znanja", odnosno informacije (Stieglitz 2001).
2. Segmentirano znanje može se naći i među uzrocima "**zagonetnog promašaja ekonomske znanosti**" kako to izjavljuje časopis **The Economist**.³

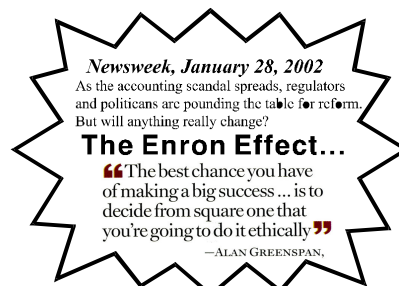
¹ Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, doktorska disertacija "Permanentna bilanca poslovanja – najdjelotvorniji instrument managementa", obranjena 28. travnja 1994. pred Povjerenstvom u sastavu: Prof.dr. Vladimir Veselica, Prof.dr. Viktor Franc i Prof. dr. Slavko Kapustić.

² THE BETRAYED INVESTORS (Prevareni investitor), *Business Week*, February 25, 2002

³ The Puzzling Failure of Economics (Zagonetni promašaji ekonomske znanosti), *The Economist*, August 23 – 29, 1997.

3. "Tradicionalna financijska mjerila sve su neprimjerenija za odgovore izazovima s kojima se sučeljavaju kompanije na današnjem kompeticijskom tržištu", kaže Roger W. Schmenner, profesor managementa proizvodnje i operacija na **Indiana University Business School**.⁴
4. Preko poznatog njemačkog dnevnika **DIE WELT**, čulo se je još dramatičnije upozorenje ekonomskoj struci: **Karlheinz Kueting, direktor njemačkog Instituta za reviziju**, izjavljuje: "Spreman sam priznati da smo godinama spavali u poduzećima i visokoobrazovnim ustanovama".⁵

Gore navedene činjenice u većoj su dubini analizirane u suvremenoj poslovnoj literaturi, ilustriranoj u nastavku:

ETIČKA PORUKA

Putevi za sučeljavanje s takovim problemima implicitno su navedeni u dokumentu patentne molbe, koja sadrži dvadeset (20) postavki (claims). Svaka od tih postavki morala je biti dokazana kao **prethodno nepostojeće umijeće (prior arts)**.

Nakon iscrpnih istraživanja i ocjene od strane patentnih referenata **Litman Law Offices-a**, te ispitivača (examinera) Patentnog ureda američke Vlade (**The United States Patent and Trademark Office**), dobiveno je potvrdno rješenje koje se djelomično prikazuje u nastavku⁶:

7590		12/03/2001		EXAMINER		
Richard C Litman				MULLER, BENA B		
Litman Law Offices LTD				ART UNIT		
P O Box 15035				CLASS-SUBCLASS		
Crystal City Station				3712		
Arlington, VA 22215-0035				454-107600		
DATE MAILED: 12/03/2001						
APPLICATION NO.	FILING DATE	FIRST NAMED INVENTOR	ATTORNEY DOCKET NO.	CONFIRMATION NO.		
09/556,676	04/21/2000	Milan Juranovic	16842.00	6449		
TITLE OF INVENTION: METHOD FOR TEACHING ECONOMICS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING						
TOTAL CLAIMS	APPLN. TYPE	SMALL ENTITY	ISSUE FEE	PUBLICATION FEE	TOTAL FEE(S) DUE	DATE DUE
20	nonprovisional	YES	\$640	\$0	\$640	03/04/2002

⁴ MASTERING MANAGEMENT, Financial Times / IMD / London Business School / The Wharton School of the University of Pennsylvania / Pitman Publishing, London, 1997, page 302.

⁵ DIE WELT, 29 Jun 2001, članak "Spašavanje računovodstva" – Telekom, Bertelsmann i SAP žele reformirati bilanciranje. (Rettung für das Rechnungswesen - Jahresabschlüsse deutscher Firmen ohne Wert? Telekom, Bertelsmann und SAP wollen Bilanzierungspraxis reformieren)

⁶ "The original ribboned patent will then follow..." ("Originalni patent s vrpcom tada slijedi..." - Litman Law offices, Ltd., December 11, 2001)

Što je bit dobivenog patenta?

Dubrovčanin Benedikt Kotruljević (Benedetto Cotrugli da Ragusa), hrvatski i svjetski ekonomist XV.stoljeća, postavio je temelje današnjoj računovodstvenoj teoriji i praksi koju bismo mogli sažeti u teoremu⁷:

$$\text{DUGUJE} = \text{POTRAŽUJE}$$

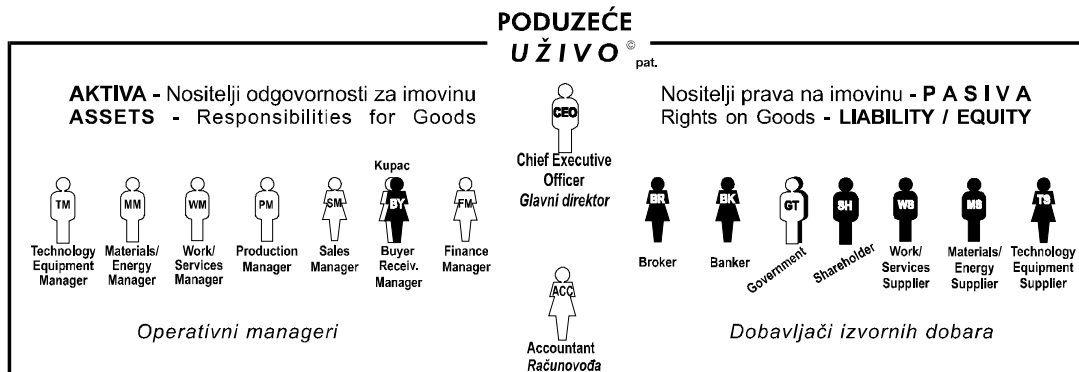
Vrijednost primljena	=	Vrijednost dana

Juranović dopunjuje taj još uvijek važeći teorem algoritmom primjerenom ekonomiji kompjutorskog doba koji bi glasilo:

$$\text{DUGUJE} = \text{POTRAŽUJE}$$

Trans.	Primatelj	Dobro	Vrijednost	=	Trans.	Davatelj	Dobro	Vrijednost

Očito, takav je algoritam primjenjiv samo pod pretpostavkom da je računovodstvo opremljeno kompjutorskom tehnologijom. **Računovoda upisuje samo broj standardne transakcije i njezinu vrijednost.** Ostali su procesi automatizirani, sve do izvještaja koje zahtijevaju investitori ili nalažu zakoni. "**Primatelji**" i "**Davatelji**" ljudske su poslovne uloge organizirane u "živu bilancu" poduzeća, prema slijedećem primjeru:

Vrste dobara i usluga koje ovi igrači razmjenjuju simbolizirana su "poslovnim kartama".

Zaključne misli

Metodom **igre poduzeća uživo**⁸, nastavnici ekonomije, managementa i računovodstva dobivaju zajednički audio-vizualni instrument za obučavanje i simulaciju svih prepoznatih ili osmišljenih transakcija. Metoda je posebno podobna za simulacije (uživo i na kompjutoru), jedne **cjelovite korporacije** te za natjecanje između studenata koji simuliraju poslovanje na pretpostavljenom tržištu s određenim proizvodom (ili proizvodima).

Studenti dakle na samom fakultetu stječu "**virtualno iskustvo**" cjelovitog poduzetništva – kojim će u praksi utjecati na opći gospodarski napredak svoje zemlje i svijeta. (*Čitatelj može zatražiti od redakcije jedinstvenu sliku u boji cjelovite ekonomske igre poduzeća*).

U Zagrebu, 22. ožujka 2002.

dr. Milan Juranović

⁷ "Radovi o životu i djelu Benedikta Kotruljevića, Knjiga I i II", uredio Akademik Vladimir Stipetić, Akademik, HAZU i Hrvatski Računovoda, 1996.

⁸ © THE GAME OF ENTERPRISE ECONOMICS Copyrights 1982-2001 by Dr. Milan Juranovic, U.S. Copyright Office, Library of Congress, Washington, D.C.

pat. METHOD FOR TEACHING ECONOMICS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING approved for issuance to Milan Juranovic 7590 12/03/2001 by U.S. Patent and Trademark Office, Washington, D.C. 20231